DANSKE TALE,HØRE- & SYNSINSTITUTIONER

Referat fra DTHS Synssøjlemøde 10. marts 2021

Emne: Møde i DTHS Synssøjlen

Dato: 10. marts 2021 klokken 10.00-14.00

Sted: Virtuelt møde – Microsoft Teams

Deltagere: Anne Grethe Pedersen, Kommunikation & Hjælpemidler, Esbjerg

Anne Leth, CSV, Center for Specialundervisning for Voksne, København

Annemette Ålund Jakobsen, CSV Vejle

Anne-Mette Flinch, ISHD - Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed

Bendt Nygaard Jensen, Synscenter Refsnæs, Kalundborg

Berit Houmølle, Synscenter Refsnæs, Kalundborg

Dorte With, Center for Syn og Hjælpemidler Aarhus

Hanne Bachmann, Esbjerg Kommune

Hanne Henriksen, Silkeborg Kommune

Jan Væring, Kommunikationssamarbejde Midt, Randers

Jeanet Østergaard Jensen, Sønderborg

Jytte Stouenberg Hansen, Haderslev

Kenn Steen Andersen, Synscenter Refsnæs, Kalundborg

Kenneth Hartmann, Instituttet for Blinde og Svagsynede

Kristian Mainz, Kommunikationscenter Region Hovedstaden, Hellerup

Lene Hvass Olsen, Kommunikationscentret Bornholm

Line Juhl, CSV Kolding

Lis Fløe Pedersen, Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi, CKV, Odense

Louise Schjønning, CFK Herning

Maj-Britt Tingsager, Fredericia

Marie Fasmer, Instituttet for Blinde og Svagsynede

Marie Kamp Gonzalez, CSV, Center for Specialundervisning for Voksne, København

Mikkel Bregenov-Petersen, Kommunikationscentret, Hillerød

Mona Rosenørn Engel, Tønder

Nanette von der Lippe Borges, Synscenter Refsnæs, Kalundborg

Ole Dybdahl Kristensen, Center for Kommunikation og Undervisning – Skive/Viborg

Signe Tødten, CSU-Slagelse

Per Nielsen, Synscentralen Vordingborg

Referent: Dorthe Marie Degn, Instituttet for Blinde og Svagsynede

Gæster: Gitte Haldbæk, IBOS, under pkt. 7 og Ask Løvbjerg Abildgaard og Diana Stentoft, DBS, under pkt. 8.

Afbud: Karin Gøbel Davies, Center for Kommunikation, Herning

Referat:

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt.

2. Godkendelse af referat fra møde den 26. august 2020 (bilag 1)

Referatet blev godkendt

3. Kort status på kontrakter med STUK vedr. synsfaglig bistand, v. Per Nielsen, Dorte With, Anne-Mette Flinch

Vores lille arbejdsgruppe har mødtes med STUK et par gange. Meget positiv proces med STUK. De forskellige typer pakker ændres til noget, der passer bedre til vores virkelighed. Der vil bl.a. blive pakker for ”grundlæggende” og ”opfølgende” afklaring af ydelsesbehov, takseret til hhv. 7.200 kr. og 3.600 kr., mht. hjælpemidler og mobility. Takstniveauet for enkelttimer vil blive sat til 720 kr. for grundlæggende ydelser. Der oprettes et registreringssystem, så der kan reageres langt hurtigere på den unges optagelse på uddannelse. Vi får selv mulighed for at se i systemet, om der ligger sager på vores område. Høreaftalen kommer til at ligne synsaftalen. De nye aftaler kommer ud til underskrift.

Der fremkom et forslag fra Vejle til også at tage fat i manglende struktureret overlevering til nye leverandører i fremtiden.

4. Kort orientering om status på ”Love Your Device”, (projekt af IKT i skolerne hos elever med synsnedsættelse og syns-IT-netværk”), v. Dorte With og Nanette Borges

Status på projektet ”Love Your Device”: Der er lavet en prototype for den yngste målgruppe, som er udsendt til afprøvning på seks lokale steder udover

Refsnæs. Det skulle gøre det let at dele praktiske detaljer vedr. hjælpemidler og råd til forældre. Udbredelsen af Chromebooks på skoleområdet udgør dog en barriere, og der er også problemer med opdatering af apps.

Tanken er også at tilpasse projektet til udskolingseleverne.

Arbejdsgruppen har kigget på behov for sammenhængende netværk vedr. nye hjælpemidler, og hvem kommunerne entrerer med.

5. Opfølgning på sidste mødes punkter om førerhunde (førerhundeordningerne og kurser/undervisning), v. Karin Gøbel Davies, Dorte With og Ole Dybdahl (bilag 2 og 3)

Det er væsentligt, at vi informerer kommunerne om, hvordan det fungerer i praksis. Kan vi i DTHS-regi foranledige en dialog med førerhundeleverandørerne? Vi vil gerne trække myndighedsopgaverne tættere på kommunerne, for der går for lang tid inden behovet for førerhund undersøges. DBS har været eneleverandør på området i mange år, indtil aftalen blev opsagt. Nu er der flere leverandører. Vi finder, at det er problematisk, at det er leverandøren, der både udreder og leverer. I EU laves der pt. standard. I Danmark er kun leverandørerne med til at skrive teksten.

Arbejdsgruppen og Per Nielsen arbejder på et videre skridt mhp. oplysning og dialog.

6. Orientering om møde med DBS om IT-undervisning i hhv. kommunikationscenter- og DBS-regi (bilag 4), Per Nielsen

Anne Grete Pedersen, Marie Gonzales, Mikkel Bregenov-Petersen og Per Nielsen har haft dialog med DBS: Vi kan ikke tilbyde DBS' Edb-lærere, som de kalder sig, medlemskab i DTHS' netværk, men de er velkomne til at kontakte lokale medlemmer for samarbejde. Det må være op til dem at formulere, hvad de konkret gerne vil. DBS har lavet en liste over relevante navne.

Fint at benytte sig af deres kompetencer, hvor det er relevant, fx ved peer to peer støtte, men der skal også være fokus på de pædagogiske kompetencer og på hurtigere responstid end nu. Vigtigt at skelne mellem brugere og ansatte, da begge roller kan forekomme.

Flere kommunikationscentret har hjemtaget opgaveløsningen fra forskellige oplysningsforbund med tilbud til blinde og svagsynede.

6. A NatKo: Pilotprojekt på det mest specialiserede voksenspecialundervisningsområde (bilag i mail fra 05-03-2021), Per Nielsen

Louise Schjønning: Der har været afholdt møder med Forretningsudvalg og søjlekoordinatorer, vedr. fokus ind i vores område og hvor vi er, i relation til Servicelovsområdet. IKT går på tværs af søjler, så det er forsøgt afklaret, hvordan det bedst inddrages. Socialstyrelsen ønsker mere viden om os og vores små målgrupper. Det er det pilotprojektet handler om og vi er glade for, at der er kommet fokus på området. Tidsfristen for arbejdet er ultimo marts, så der er tale om et stort arbejde på kort tid. Vi skal have identificeret områderne, beskrevet dem kort og identificeret interviewpersoner.

National Koordination har bestræbt sig på at udvikle skemaer, der passer til området.

Vi kan i arbejdet drage nytte af den nye praksisvejledning på voksenområdet.

Annemette Flinch, Lis Fløe, Kenneth Hartmann og Mikkel Bregenov-Petersen har foreløbigt sammen med Per Nielsen meldt sig til at forestå arbejdet. Deltagelse forudsætter adgang til dygtige medarbejdere. Behov for at mødes hurtigt.

Flere ønsker, at der snarest muligt bliver aftalt en dato for interview, formentlig maj-juni, da de efterspurgte medarbejdere har bookede kalendere.

7. Kl. 11.30: De faglige netværksdage i Synssøjlen, v. Marie Fasmer og Gitte Haldbæk. (bilag 5 og 6)

Der er udsendt bilag vedr. evalueringen af online-versionen i 2020. Der var stor tilfredshed med indholdet på Netværksdagene, men kommentarer viste, at netværksdelen var savnet, så det tyder på, at man gerne vil mødes fysisk. Selvfølgelig afhængig af udviklingen i pandemien.

Der er forslag til 6 spor på næste netværksdage:

1. O&M

Vidensforum O&M er født tovholder.

2. Erhvervet hjerneskade og synsnedsættelse

Kommunikationscenter Reg. H vil gerne deles om Syn-hjerne opgaven, så andre opfordres til at melde sig.

3. Syn, uddannelse og erhverv

Syn og Erhvervsnetværket har møde inden påske og et par synskonsulenter deri vil tage op, hvad de kunne tænke sig at tage op til efteråret.

4. Syn og IT

Roskilde og IBOS vil gerne byde ind på denne.

5. Udviklingshæmning og synsnedsættelse

Der mangler tovholder til Udviklingshæmning og synsnedsættelse. Måske skal der kigges nærmere på, om der er brug for en revitalisering af netværket på området.

Lis Fløe vil melde tilbage på, om de kan tage opgaven.

6. Lys og belysning

Vidensfora Lys og belysning er født tovholder.

Vi håber at nogen vil melde sig som tovholdere på de nye spor.

Det blev påpeget, at der på Netværksdagene var en diskrepans mellem, at tovholderne udfører et stort arbejde og alligevel skal betale. Obs på, at de samme ikke også skal holde oplæg.

Per Nielsen foreslår, at spørgsmålet tages op på DTHS' generalforsamling, da betaling tidligere har været besluttet herfra. Det kunne også være et forslag om, at tovholderiet gik på skift, for at undgå at det er de samme, der må holde for hvert år?

For mindre steder kan det være svært nok at finde ressourcer til at deltage i de mange netværk. Louise Schønning nævnte, at alle medlemsinstitutioner i DTHS betaler samme kontingent. Der er derfor en forventning om, at de større steder bærer mere end de små, fordi de store institutioners kontingent relativt set er mindre.

Gitte: Der er planlægningsmøde i næste uge vedr. overordnede indlæg. KC holder oplæg om synsdiagnoser. Louise Schjønning efterlyser et løft fra udlandet på området. Gitte oplyser, at der som oftest er en til to oplægsholdere udefra, og at også er et spm. om deltagerbetalingens størrelse.

Der ønskes feedback til Gitte Haldbæk om tovholdere til spor, ideer til oplægsholdere, mv. inden for 14 dage.

8. Evalueringen af det specialiserede socialområde og synsområdets rolle i det, v. Ask Løvbjerg Abildgaard, (pt. næstformand, fra 1. april formand) og Diana Stentoft, (pt. FU og fra 1. april næstformand), DBS

Ask: At sikre sig at der er den rigtige ekspertise til stede på de små handicapgrupper, har DBS skubbet på i flere år. Vilkårene for at yde en specialiseret

faglig indsats er blevet dårligere over de senere år. DBS hæfter sig ved, at denne tendens anerkendes fra politisk hold. Vi har derfor høje forventninger til evalueringen, om end vi går til det med åbent sind.

Det er ikke helt gennemskueligt, hvordan processen kommer til at køre, så vi har prøvet at få det frem, vi fandt vigtigt: At sikre at der er et fagmiljø på tværs af landet med den rigtige ekspertise og et økonomisk grundlag til at yde en højtspecialiseret indsats. Der skal også være kvalitet i indsatsen. Der er behov for at identificere, hvilke områder der er sårbare i indsatsen og at have fortsat fokus på videns- og metodeudvikling på området. Der bør også ses på muligheder for systematisk opsamling af viden og for, at den viden kan suppleres og tilgås på tværs af området.

Der er brug for at se specialet som en helhed, da en faglighed går på tværs. DBS ønsker, at bliver en rettighed at kunne få en udredning, der passer til ens livssituation, foretaget af fagfolk, som kan danne grundlag for visitation til ydelser.

Desværre kan vi i dag se uddannelsesniveauet og erhvervsaktivitet falde og mange ældre blinde, der føler sig ensomme, så der er brug for at hæve kvaliteten i indsatsen.

DBS har bidraget til målgruppebeskrivelsen (spor 2 - modelafprøvningen i evalueringen). Formålet er at få rammet ind, hvilke indsatser og hvilke specialiseringsniveauer skal der til, for at de er effektive.

Der er ikke acceptable arbejdsvilkår for jer på området pt. Hvis modellen giver mening, har vi til gode at se, hvilke konsekvenser man drager på baggrund af evalueringen. Vi håber, det bliver taget alvorligt. Vi er nødt til at se på, om leverandørkredsen kan levere den ønskede indsats på de nuværende vilkår. Hvordan sikrer vi den fornødne bæredygtighed og kvalitet?

Bekymringspunkter er, at man alene kigger på de områder, der er knyttet til Serviceloven, men der er jo også beskæftigelse, uddannelse og specialundervisning, etc. Vi vil insistere på det bredere perspektiv. Vi er også bekymrede mht. hvordan man vil bruge opdelingen på let, moderat eller højt specialiseret niveau. Det er vigtigt på så lille et område, at der er et samlet fagmiljø. Hertil kommer bekymringen for mulighederne for vidensudvikling.

Danske Regioner har i dag i pressen meldt, at de også ønsker at være en del af det specialiserede område fremover, men vi har ikke kunnet forholde os til det i detaljer endnu.

Ask Abildgaard spørger synssøjlelederne om, hvor meningsfuld opdelingen er set fra deres side?

Kristian Mainz: Jeg er glad for, at I vægter den politiske del af det, for kommissoriet giver kun et fragmentarisk billede. Det er vigtigt, at du påpeger, at området skal ses samlet, så det ikke bliver plukket fra hinanden og man mister helhedsperspektivet. Der er brug for markante politiske aftryk på det her.

Kenn Steen Andersen: Fra start var Bo-afd. indeholdt, men senere har de indsnævret til det matrikelløse på Servicelovsområdet, og da det er en pilotafprøvning, bekymrer det mig, om vi kan sikre et læringsrum efter pilot-evalueringen, så modellen ikke bare videreføres automatisk.

Ask Abildgaard: I den politiske proces bliver det vigtigt at påpege, at evalueringen kun er punktnedslag og ikke nødvendigvis passer ind i den virkelighed, vi sidder i.

Anne-Mette Flinch: Vi er interviewet her i Aalborg og jeg landede faktisk på, at medarbejderne er højt specialiserede, selv om den indsats, der evt. er behov for efterfølgende, kan være relativt enkel. De anerkendte, at hjælpemiddelskemaet var rigeligt forenklet. Jeg er glad for, at NatKo nu får fokus på specialundervisning for voksne.

Dorte With: Vores store ønske er at holde sammen på området. Derfor reagerer vi på, at evalueringen skiller os ad i niveauer. Det er svært at holde sammen på det helhedsorienterede i praksis. Systemerne og de forskellige lovområder støder sammen. Diana Stentoft: Ja , det svære er at navigere på tværs af lovsystemer. Derfor bør koordineringen ses som en opgave i sig selv, så der også bliver sammenhæng i ydelserne.

Ask Abildgaard: Visitationen holdes ude i skemaet. Her påpeger Regionerne i dag, at det bør medtages i evalueringen.

Kenneth Hartmann: Vi har en god kontakt med Socialtilsynet, men der er noget med både bredden og dybden, fx forkortede de vores uddannelsesliste markant. De ville kun have deciderede synuddannelser med, men vi synes jo, at vores psykologers specialistuddannelse er dybt relevant for kvaliteten af deres ydelse, selv om den ikke fokuserer på syn.

Louise Schønning: Vi er også med i piloten og er også ret bekymrede for def. af målgrupper og fragmentering samt at synsområdet ses isoleret, da der jo er tråde til rigtig mange andre områder og ekspertiser, fx andre kommunikationshandicap, psykologi, hjerneskade og neurologi. For os er det en stor fordel at have specialerne samlet i et hus i forhold til koordinering. Det ville også være godt med blik for, at der er mange forskelligartede aktører på området. Jeg er bekymret for risikoen for forsimpling.

DBS: Man kan ikke forlade sig på evalueringsarbejdet alene. Der er brug for at få politikere klædt på også. Vi er bekymrede for, at det i højere grad bliver en beskrivelse af status quo, frem for hvor vi ønsker, området skal bevæge sig hen.

Der opleves generelt lydhørhed fra interviewernes side, men der er fælles bekymring for det fragmenterede og begrænsede syn på kompleksiteten i evalueringen og den faglige bæredygtighed, der kommer i den fremtidige model.

DBS: I spor 3 skal der opsamles fra det, man har lært og så kommer den politiske proces. Vi skal alle sammen huske at få noteret både vores frustrationer og tilfredsheder ned undervejs, så vi får det med.

Der blev desuden spurgt til, hvem der er udtaget til deltagelse og efter hvilke kriterier? DBS har ikke viden om det, ud over geografisk fordeling og forskellige typer leverandører.

Der blev afsluttende gensidigt sat pris på denne udveksling af erfaringer.

9. Opdateret netværksliste på synsområdet – er den, som den skal være? (bilag 7), Per Nielsen

Rettelse: Skolekonsulenter udgår ikke fra Refsnæs men er selvkørende og har deres eget forum, så de skal have deres egen farvekode. Refsnæs er inde over overordnede aftaler med STUK, o.lign. og afholder to børnesynsdage i november.

På IKT-området er der et DTHS-netværk, men der er også uofficielle netværk. Det kunne undersøges, hvad behovet er for at mødes i andre netværk, fx konkret tekniknørderi, så behovet gøres synligt. Der er også et syn- og erhvervsnetværk, hvor IT også er meget relevant.

Lister over netværk bør kigges igennem en gang om året, så de er relevante. Det kræver en stabil kontaktperson i netværket, som kan kontaktes. Syn-IKT er opdateret og listen samt deres materialemappe kan ses på Intranet.

10. VIVE har i januar 2021 udgivet rapporten Ældre med synstab (bilag 8), som beskriver vejledning fra offentlige synsrådgivninger og organisationer som afgørende, men at denne vejledning er vanskeligt tilgængelig – giver dette anledning til initiativer fra DTHS? v, Karin Gøbel Davies

Pga. afbud tog Louise Schjønning punktet: Rapporten viser, at der er begrænset viden om, hvor der kan søges hjælp og spørgsmålet er, om og hvad vi skal gøre ved det?

Ros til rapporten. Opfordring til, at man melder ind til opgaven. Per Nielsen og Karin vil komme med forslag til, hvordan vi kan komme videre.

Der mangler obs blandt optikere og øjenlæger på, at DTHS findes.

Det er også en forpligtelse kommunerne har til at vide, hvilke rådgivningsmuligheder der er, så det kan også løftes overfor KL og National Koordination.

Der er midler at søge i Velux-fonden på synsområdet, så det kunne evt. gøres til et projekt.

11. Tovholderskab i Synssøjlen

Da Anne Kristine Grosbøll er videre i anden stilling, inviterer Per Nielsen til, at en anden melder sig som tovholder sammen med ham og rejste spørgsmålet, om der burde indføres en periodisering eller valg til posten?

Kristan Mainz, m.fl. synes, det gerne må fortsætte med at være uformelt.

Marie Fasmer meldte sig til at videreføre tovholderiet. Der var anerkendende bemærkninger til begge tovholderes rolle.

12. Eventuelt

Kristian Mainz gør opmærksom på, at de har udsendt mail om temaformiddag.

Næste Synssøjle-møde forventes indkaldt 16. september – der tages senere stilling til, om det skal være virtuelt eller fysisk. Kommer der mange afbud up front, kan datoen revideres.